

УДК 001.8:37.01+159.9(063)

С 91

Сучасні досягнення вітчизняних вчених у галузі педагогічних та психологічних наук: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, Україна, 2–3 березня 2018 року). – К.: ГО «Київська наукова організація педагогіки та психології», 2018. – Ч. 2. – 116 с.

УДК 001.8:37.01+159.9(063)

С 91

У збірнику містяться матеріали, подані на міжнародну науково-практичну конференцію «Сучасні досягнення вітчизняних вчених у галузі педагогічних та психологічних наук». Для студентів, аспірантів, викладачів навчальних закладів, науковців та представників громадських організацій.

Організатори конференції не завжди поділяють думку учасників. У збірнику максимально точно відображається орфографія та пунктуація, запропонована учасниками.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 6. СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Кулик І. В., Возняк І. С.

ЗЛОЧИННІСТЬ НЕПОВНОЛІТНІХ: ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ
ТА ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ..... 6

Казаннікова О. В.

КРИТЕРІЇ, ПОКАЗНИКИ ТА РІВНІ СФОРМОВАНОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПЕДАГОГІВ..... 10

Токарук Л. С.

БАТЬКИ НА ЕКСПОРТ: КОМУ ПОТРІБНІ ДІТИ ТРУДОВИХ МІГРАНТІВ..... 14

СЕКЦІЯ 7. ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ВИХОВАННЯ

Гоблик В. В., Алмашій І. І.

ВПЛИВ ЕКОНОМІЧНОГО ЧИННИКА
НА ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДІ..... 19

Бушуєва С. В., Притуленко О. В.

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЕТНОПЕДАГОГІКИ
У ФОРМУВАННІ ЖИТТЄВОЇ ПОЗИЦІЇ ГРОМАДЯНИНА УКРАЇНИ..... 20

Коваленко Н. О.

ЗАСТОСУВАННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНОГО РЕСУРСУ
ЕТНОПЕДАГОГІКИ У СУЧАСНІЙ ПРАКТИЦІ ВИХОВАННЯ..... 25

Мякєнко А. О.

ОСОБЛИВОСТІ ГЕНДЕРНОГО ПІДХОДУ
У ВИХОВАННІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ..... 28

Журавель О. С., Савченко Л. Л.

УСНА НАРОДНА ТВОРЧИСТЬ ЯК ЗАСІБ
МОВЛЕННЕВОГО РОЗВИТКУ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ..... 31

СЕКЦІЯ 8. ДОШКІЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Пинзеник О. М.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ
ВИХОВАТЕЛЯ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ..... 36

Сириця В. Є., Ярославцева М. І.

ВПЛИВ ПРЕДМЕТНО-ІГРОВОГО СЕРЕДОВИЩА НА РОЗВИТОК ДІТЕЙ
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА..... 41

Суворова А. Ю.

ГЕНДЕРНІ УЯВЛЕННЯ ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ
ПІД ВПЛИВОМ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ..... 44

Тарасенко Ю. В., Ярославцева М. І.

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ ДИТЯЧОЇ РУКИ
І ПІДГОТОВКА ЇЇ ДО ПИСЬМА..... 47

9. Міграція в Україні: факти і цифри. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://iom.org.ua/ua/pdf/Facts&Figures_b5_ua_f.pdf.
10. Пігіда В. Аналіз стану та проблем дітей трудових мігрантів в Україні [Електронний ресурс] // Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. – 2010. – № 9 (196). – С. 113. – Режим доступу: http://alma-mater.lnpu.edu.ua/magazines/visnyk/2010/9_2010_ped.pdf#page=113.
11. Савенко С. Українці на експорт: сьогодні і завтра трудової міграції. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://news.finance.ua/ua/news/-/413402/ukrayintsi-na-eksport-sogodni-i-zavtra-trudovoyi-migratsiyi>.
12. Самарська М. Профілактика та корекція депресивних станів дітей трудових мігрантів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://osvita.ua/school/lessons_summary/psychology/14045/.

Гоблик В. В., доктор економічних наук,
професор кафедри обліку
і оподаткування та маркетингу

Алмашій І. І., старший викладач
кафедри психології

*Мукачівський державний університет
м. Мукачево, Закарпатська область, Україна*

ВПЛИВ ЕКОНОМІЧНОГО ЧИННИКА НА ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ МОЛОДІ

Формування екологічної культури молоді є комплексним цілеспрямованим процесом екосоціалізації особистості під впливом різноманітних чинників – соціальних, економічних, ідеологічних, психологічних і т. д., тобто засвоєнням найкращих моделей взаємодії у системі «Природа-Людина» [1].

Економічний чинник має важливе значення і впливає як на екологічно відповідну поведінку та діяльність особистості, так і на організаційно-педагогічні аспекти діяльності різних просвітницьких інституцій по формуванню екологічної культури молоді.

Важливим є наявність зв'язку між системою основних екологічно відповідних знань, навичок, вмінь (як моделей-прототипів екологічно відповідної поведінки і діяльності) та ієрархічною системою потреб людини (потреби фізіологічні, потреби у безпеці, потреби у спілкуванні, оцінці та повазі, самовдосконаленні, знаннях і розумінні, естетичні потреби). На сьогодні не досліджена чітка межа між рівнем реалізації потреби людини і проявом екологічно відповідної поведінки. Тому дослідження в цьому напрямі є особливо актуальними.

У дослідженні прояву поведінково-діяльничної компоненти екологічної культури молоді мають місце два аспекти:

- наявність екологічно відповідних знань, навичок та вмінь, які здобуті в різних освітніх інституціях;
- володіння екологічно відповідними моделями поведінки і діяльності, які здобуті у цілеспрямованому процесі формування екологічної культури особистості.

В другому аспекті можна говорити про збільшення ймовірності реалізації екологічно відповідної поведінки та діяльності навіть при несприятли-

вому впливі економічного чинника. Розгляд проблеми впливу економічного чинника на діяльність екологоосвітніх інституцій, зокрема педагогічне управління має місце при його розгляді у системі «вплив економічного чинника – виховний потенціал формування екологічної культури молоді в діяльності виховної інституції».

Актуальними є також дослідження, які стосуються визначення оптимальних параметрів економічного чинника та його вплив на організаційно-педагогічні аспекти формування екологічної культури молоді в діяльності виховних інституцій.

Література:

1. Пальчевський С. С. Педагогіка / С. С. Пальчевський // Навч. Посіб. – К.: Каравела, 2007. – 410 с.

Бушусва С. В., вчитель
початкових класів

Прутуленко О. В., вчитель
початкових класів

*КЗ «Маріупольська спеціалізована школа
з поглибленим вивченням новогрецької мови I-III ступенів № 46
Маріупольської міської ради Донецької області»
м. Маріуполь, Донецька область, Україна*

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЕТНОПЕДАГОГІКИ У ФОРМУВАННІ ЖИТТЄВОЇ ПОЗИЦІЇ ГРОМАДЯНИНА УКРАЇНИ

На сучасному етапі оновлення змісту сучасної шкільної освіти, коли одним із основних завдань є забезпечення її національної спрямованості, питання реалізації етнопедагогіки в навчально-виховному процесі є надзвичайно актуальним. Використання накопиченої протягом багатьох тисячоліть національної педагогічної спадщини має стати міцним підґрунтям для відродження патріотичного виховання і формування життєвої позиції громадянина України.

Виховання молоді людини – патріота України, готового самовіддано розбудувати суверенну, правову і соціальну державу, виявляти національну гідність, служити Вітчизні на шляху її національного демократичного відродження, знати і відстоювати громадянські права та виконува-

ти обов'язки, бути конкурентоспроможним, успішно самореалізуватися в соціумі як громадянин і носій української національної культури – пріоритетні завдання створення сучасного етнопростору.

Наш народ має багату культуру, величезний скарб якої складається з цінностей, надбаних багатьма поколіннями. Культурно-історичний досвід українського народу, його звичаї, традиції, обряди, обереги, народний календар, усна народна творчість, батьківська мудрість відіграють важливу роль у формуванні різнобічно розвиненої, національно свідомої, життєво компетентної дитини. З чистих джерел етнопедagogіки черпає творче нахнення і запал живої думки не одне покоління педагогів. Людство не може зробити і кроку вперед, не озираючись назад і не переоцінюючи знов всі духовні цінності далеких і близьких поколінь.

Перші уявлення про культуру і побут свого народу дитина дістає через народну творчість. Надзвичайно багата скарбниця усної народної творчості. Є в ній казки і легенди, загадки і лічилки, приказки й прислів'я, скоромовки, чистомовки, колисанки, забавлянки, які вчать дітей любити й поважати своїх батьків, рідню, дім, свій край. У думках, піснях, прислів'ях і приказках, скоромовках, лічилках та інших фольклорних перлинах у високо поетичній і глибоко ліричній формі відображено весь культурно-історичний, мистецький шлях українського народу. У народному фольклорі вся минувшина і сучасна доля України. Український народ – один із найпісенніших у світі. Поринаючи в народнописанне багатство, кожна дитина усвідомлює, що пісня – незмінний супутник українця. Фольклорне виховання пробуджує любов до життя, енергію національного творення, і теплоту серця, і ніжність душі. Справа педагогів – навчити дитину шанувати рідне слово, не цуратися свого роду, краю, любити пісні, які ще з народження співали мама і бабуся, знати звичаї та обряди предків, жити за батьковими заповідями [2].

У кожного народу своя спадщина і звичаї, сформовані протягом століть або навіть тисячоліть. Звичаї – це ті найміцніші елементи, що об'єднують окремих людей в єдиний народ, в єдину націю. Недарма кажуть, що звичаї – це обличчя народу, подивившись в яке відразу можна дізнатися, що це за народ. Звичаї народу охоплюють усі ділянки громадського, родинного і суспільного життя дитини і виробляються протягом усього довгого життя і розвитку кожного народу. Всі рухи, обряди і слова, які є складовими народних звичаїв, віють на серце дитини чарами рідної стихії і стають живущим бальзамом для душі, який наповнює її потужною силою.

Споконвіку було трепетним ставлення в українців до своїх традицій. Українські традиції, жива та вельми цікава народна спадщина, теж формувалися багато століть. Це – складова повсякдення, яку малеча вбирає з молоком матері, зі співом коханої бабусі або з легендами, котрими так